

Po przekształceniu spółki cywilnej w kapitałową Marta Wiśniewska, [radca prawny Warszawa](#), Rödl & Partner

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która powstała w wyniku przekształcenia spółki cywilnej, wstępuje z mocy prawa nie tylko w stosunki materialnoprawne wspólników spółki cywilnej, ale także w stosunki procesowe, np. jako strona toczącego się już postępowania sądowego.

Tak uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 czerwca 2016 r., II UZ 13/16..

H.M. wspólnik spółki cywilnej wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej zwrotu kwoty pobranej z rachunku bankowego wspólników tej spółki, w drodze postępowania egzekucyjnego na poczet zaległości z tytułu składek M.Ś., będącego wspólnikiem tej spółki. Sąd okręgowy oddalił odwołanie. Już po wydaniu wyroku sądu okręgowego (oddalającego odwołanie), doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę z o.o. (spółka przekształcona). Rachunek, z którego pobrano sporną kwotę, został – w wyniku przekształcenia – przypisany tej spółce z o.o. Apelację od wyroku sądu okręgowego złożyła spółka z o.o. (spółka przekształcona). Sąd apelacyjny odrzucił apelację, uznając, że sprawa przeciwko wspólnikom spółki cywilnej nie może być automatycznie traktowana jako sprawa przeciwko spółce z o.o., powstałej w wyniku przekształcenia. Zażalenie na to postanowienie sądu apelacyjnego wniosła do Sądu Najwyższego spółka z o.o., która zarzuciła naruszenie art. 551 § 2 i 3 k.s.h. w związku z art. 26 § 5 k.s.h. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że stroną postępowania winni pozostawać wspólnicy spółki cywilnej, mimo iż doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę z o.o., z uwagi na co we wszelkie prawa i obowiązki stanowiące majątek wspólny wspólników weszła, z chwilą wpisania jej do rejestru, spółka powstała z przekształcenia, a niewątpliwie do praw wspólników należących do majątku wspólnego wchodzi żądanie zwrotu środków pieniężnych bezpodstawnie pobranych przez organ rentowy z rachunku bankowego prowadzonego dla spółki. Sąd Najwyższy uznał, że zażalenie ma uzasadnione podstawy i apelacja powinna zostać rozpatrzona merytorycznie.

Komentarz eksperta

Marta Wiśniewska, radca prawny w warszawskim biurze Rödl & Partner

Rozpatrując zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji Sąd Najwyższy pochylił się nad problemem sukcesji praw w przypadku przekształcenia spółki cywilnej w spółkę prawa handlowego, w tym przypadku w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Pewne wątpliwości, które pojawiły się na tym tle wynikają przede wszystkim z zasadniczej różnicy pomiędzy spółką cywilną, a spółkami prawa handlowego. Podczas gdy spółki prawa handlowego są podmiotami prawa całkowicie odrębnymi od ich wspólników, to spółka cywilna jest jedynie stosunkiem prawnym, pewnego rodzaju umową cywilnoprawną, w ramach której podmiotowość prawną posiadają jedynie jej wspólnicy, a nie sama spółka jako taka (tj. spółka cywilna co do zasady nie występuje w obrocie gospodarczym jako odrębny podmiot). W wyniku zaś przekształcenia spółki cywilnej może powstać spółka prawa handlowego, czyli podmiot niezależny od jej wspólników. Zgodnie z przepisami (art. 26 § 5 k.s.h.) spółce powstałej w wyniku przekształcenia spółki cywilnej przysługują wszystkie prawa i obowiązki stanowiące majątek wspólny wspólników.

Sprawą leżącą u podstaw przedmiotowego orzeczenia było odwołanie od decyzji organu rentowego, odmawiającej zwrotu kwoty przenoszącej dwadzieścia tysięcy złotych wyegzekwowanej z rachunku bankowego wspólników spółki cywilnej na poczet zaległości składekowych jednego z ówczesnych wspólników. W trakcie postępowania spółka ta została przekształcona przez jedynych wspólników w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (spółkę kapitałową) - w tym samym składzie osobowym wspólników – i już ta powstała w wyniku przekształcenia spółka z o.o. złożyła apelację w niniejszej sprawie.

W takim stanie faktycznym sąd apelacyjny uznał, że w związku z brakiem podmiotowości prawnej spółki cywilnej, w przypadku jej przekształcenia, brak jest tożsamości podmiotowej spółki przekształcanej i przekształconej. Oznaczałoby to, że w przypadku przekształcenia spółki cywilnej mamy wprawdzie do czynienia z sukcesją materialnoprawną, lecz nie z następstwem procesowym w konkretnym postępowaniu sądowym, tzn. że sprawa przeciwko wspólnikom spółki cywilnej nie może być automatycznie traktowana jako sprawa przeciwko sp. z o.o.

powstałej w wyniku przekształcenia, lecz to jedynie wspólnicy spółki z o.o. (dawniej spółki cywilnej) mogliby skutecznie podejmować czynności procesowe w imieniu spółki. Na tej podstawie sąd apelacyjny odrzucił apelację. Sąd Najwyższy nie podzielił jego stanowiska. Wskazał, że następstwo prawne przewidziane w art. 553 k.s.h. – w szczególności gdy uwzględni się okoliczności, że przekształcenie spółki w inną spółkę polega na jej modyfikacji ustrojowej bez zmiany: przedmiotu działalności, sposobu prowadzenia, większości wspólników – oznacza wstąpienie nowej spółki z mocy prawa nie tylko w stosunki materialnoprawne wspólników spółki cywilnej, lecz także w stosunki procesowe, np. jako strona toczącego się już postępowania sądowego ze wszelkimi uprawnieniami strony, zachowaniem terminów, obowiązków dowodowych itp. (wyrok SN z 18 października 2012 r., II CSK 34/12).

Sąd Najwyższy słusznie także wskazał, że podstawą sprawy było odwołanie od decyzji organu rentowego, odmawiającej zwrotu kwot wyegzekwowanych z rachunku bankowego wspólników spółki cywilnej na poczet zaległości składkowych jednego z ówczesnych wspólników (przy czym warto przypomnieć, że spółka cywilna nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne pracowników). Sprawa dotyczyła jednak wspólnego rachunku bankowego wspólników spółki cywilnej, który to rachunek został przypisany następnie nowopowstałej w wyniku przekształcenia spółce z o.o. Spółka ta, wstępując w prawa i obowiązki stanowiące majątek wspólny wspólników spółki cywilnej, stała się zatem także stroną rozliczeń z tego wspólnego rachunku bankowego i na tej podstawie przypisać jej należy legitymację do występowania w sprawie w charakterze strony.

Źródło: <http://www.rp.pl/Firma/303039995-Po-przekształceniu-spolki-cywilnej-w-kapitalowa.html#ap-1>